

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI
HETILAP.

Előfizetési ár:

Régius évre (Külföldre)	4 fr.
Félévre	2 fr.
Negyedévre	1 fr.

Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak.
Bélyegdíjért külön minden
belkutatásnál 30 kr.

Nyiltéri cikkek
soranként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Molnár József ügyvéd
irodájában,
hová küldendő a lap szellemi
részét illető minden köz-
lemény.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvtároskodása,
hová az előfizetési pénzek és
hirdetésiak küldendők.

Megjelenik minden szerdán.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MOLNÁR JÓZSEF.

Egyes lap ára 10 kr.

A szomszédok.

Csik-Szereda, október 12.

(e) Bratianu oláh kereskedelmi miniszter és Aerenthal magyar és osztrák konzul folyó hó 8-án Csik-Szeredában voltak a gyimesi vasut vonal megtekintése végett. A városba nem jöttek be, bár az egyik vendéglőben megrendelték volt a vacsorát, de később megdöntötték a künn maradtak a vasuti étkezőben. Csak úgy átutazóban fordulván meg nálunk s jövetelük jelezve sem lévén, természetes, hogy semmi hivatalos vagy magán színezetű fogadtatás nem volt számukra előkészítve. Csendesben, minden feltűnés nélkül néztek szét nálunk s azzal ugyanugy távoztak. Ezt csak azért jelezzük és emeljük ki, hogy nyomban biztosítsuk is Bratianu urat arról, hogy ha a lehető legnagyobb nyilvánossággal jött volna is vármegyénkbe, akkor is a legszivesebb fogadtatásban részesült volna. S legyen róla meggyőződve, hogy daczára azon sok izetlen és alaptalan rágalomnak, melylyel az ő eltvedt hazafiainak egyrészt nemzetünket ugy otthon, mint a nagyvilágban állandóan feketítik, mi nem azon szűk látókörű és vad sovínisták vagyunk, a milyeneknek ők tartanak.

Azért csak sajnálnunk kell az alkalmat, hogy nem mutathattuk ki vendégszeretetünket Bratianu ur iránt s benne azon állam kormányára iránt, melyet ő épen utjában képviselt.

A csikszereda-gyimesi vasutvonal készen levén, csak napok kérdése, hogy a forgalomnak végleg átadassék. Most tehát Bratianu uron és kormányán áll, hogy a vonal Oláhországi része is mielőbb elkészülvén, a két ország közt egy újabb kapcsolat szentesítse a nemzetközi közlekedést s ez uton hovatovább lehetőbbé tegye a két állam egymásra utalt közeledését.

Oláhországnak belátóbb politikusi nagyon jól tudják, hogy a két szomszédországot igen fontos anyagi érdekek utalják egymásra, sőt azt is tudniok kell, most a vámháboru óta nagyon sok és fontos alkalomuk volt arról meggyőződni, hogy Oláhországnak sokkal több anyagi érdeke követeli a mi barátságos indulatunkat, mint megfordítva. E szomszédos jó indulatot mi mindig törekedtünk készen tartani, de ott náluk azt nem igen kívánták megbecsülni idáig. Pedig az anyagi érdekek kockája mindig kiáltóbb követeléseket támaszt minden elfogult és felfújt személyes gyűlölködéseknél, melyet náluk a Magyarországból kiszökött oláh martirok kenyérkeresetből üzött oktalan szájalása tart ébren.

Ideje volna már, hogy Oláhország eszélyes politikusi leszámoljanak azokkal a ribancz szájhöskökkel, kik a két állam népének legalsó és legtudatlanabb osztálya boldogításával állandó tüzet szítanak s magoknak ezuton existenciát biztosítanak. Azoknak szájhösködése nemcsak számba nem vehető, de ők maguk a derésre valók.

Ezt a derest tartsa készen Oláhország kormánya azoknak a bitang lármásoknak s akkor a két állam közt a legrövidebb időn a legszivesebb viszony fog megszilárdulni s a békés szomszédok nyugodt állapotát fogjuk megbecsülni.

Oláhország királya és királynéja csak a napokban adták jelét annak a barátságos jó indulatnak, melylyel Oláhország minden eszélyes politikusa a magyar állam iránt kell hogy viseltesse. Mi ezt a jó indulatot nemcsak az udvariasság száraz nyilvánulásával viszonztuk, hanem törekedtünk arra, hogy ama mutatott barátság a belső és őszinte érzés nyilvánulásával biztosítsa a viszonzást. Őszinte örömmel és meleg érzéssel fogadta Magyarország népe az oláh uralkodó párt, ugyis mint királyunk vedegét, de ugyis, mint a szomszéd állam uralkodót.

S viszonzásul mit látunk ezért?

Az oláh liga éhes imposztorai ez alkalmából dühösen neki támadnak az uralkodó párnak s veszett tajtékat köpködnék a magyar nemzetre. Összecsődülnek Bukarestben s tiltakozásokat bocsátanak szét a nagyvilágba a barátságos közeledés ellen. Ha ez nem örültség, akkor alig van mód megállapítani azt a fokot, hogy hol kezdődik az örültség. Ezt a diagnozist nehezen tudják az orvosok megállapítani ugyan, mert nekik hosszabb megfigyelésre volna szükségük arra, hogy egy nemzet egy töredékének koponyáját vegyék boncolás alá; de a politikusok nyomban felismerik a széles világon s tiszta bizonyossággal konstatálják, hogy a legnagyobb foku politikai delirium és társadalmi őrjöngés.

Jó, hogy történt. Legalább Oláhország vezető férfainak kézzel fogható bizonyítékai vannak arra, hogy országunkban a népnek egy olyan töredékével van nekik bajuk, a melynek lármája és cselekedetei nem esnek rendes beszámítás alá. Magyarország szánja ezeket a szerencsétlen őrjöngőket s jövőre még nagyobb gonddal fog őrködni a felett, hogy az ilyen elferdült koponyájú embereket és azok elveit, ha itt nálunk is felütik fejüket — vissza internálja a szomszéd államnak, ha ugyan itt Szegeden el nem férnének.

Ez azonban jövőre nem bántja a mi jóindulatunkat, legfennebb rontja az illuziót.

Bratianu ur jöjjön minél gyakrabban hozzánk, teljes nyilvánossággal s törekedjék arra, hogy a gyimesi csatlakozás mielőbb kiépüljön s azon át a békés szomszédok anyagi és szellemi gyarapodása minél termékenyebbé váljék.

A „CSIKI LAPOK” TÁRGZÁJA.

Október 6-ika. *)

Mélyen tisztelt közönség!

A mai nap ténye, melyet ünnepelni itt összejöttünk ridagen és szározon az: hogy ma 48 éve Aradon a magyar szabadságharcnak 13 tábornokát az orosz segítséggel győztes osztrákok golyó vagy kötél által kivégezték.

Sokszor hallani olyan megjegyzést, hogy a folytonos ünneplés közönségség, sőt unottá teszi eme ténynek s a mai napnak jelentőségét.

1897. esztendő nem volt képes nagypénteknek, vagy husvétnek a népek kedélyére való hatást csökkenteni, sőt ellenkezőleg a nép legalsó rétegeitől föl a fejedelmekig mindenki a lelki megtisztulás napjának tartja emez ünnepeket. Bizonyos, hogy ama napok jelentősége csak hosszú idők folytán érte el mostani fokát, s ha kutatók a kereszténység történetében, hogy vajjon az első száz évben mielőbb hatást gyakorolt a megváltás napja az emberek lelkére, könnyen kideríthető, — hogy az akkori társadalomnak csak nagyon jelentéktelen kis töredéke tudta inkább csak érezni, mint föl fogni a nagy nap jelentőségét. Hiszen a művelt zsidó társadalom, a mint tudjuk, undorral fordult el a keresztől; a művészetben, tudományban magasan szárnyaló görögök, Rómába olvasztott társadalma, s maga a nagy római világbirodalom, habár határain belül ment végbe az üdvözítő megfeszítése az első században tudomást sem vettek arról a nagy világeszméről, melynek megdicsőülése

napját, ma a legmélyebb vallásos rajongással ünnepli az egész művelt világ.

Ama napok képviselte eszméknek először szolgálataba kellett állania a művészet minden ágának, s a művészi lángelmék valamennyiének, s csak ezeknek hosszú munkája volt képes annyira feldolgozni a nagy eszmét, hogy ma az egész keresztényvilág minden szokásu, véralkatu és műveltségű népe lelki gyönyört, megnyugvást és reményt talál benne.

A kereszties háborukat, melyek ugy önmagukban, mint következményeikben az emberiség fejlődésére rendkívüli hatást gyakoroltak, egy évszázadnál több időnek kellett megelőzni, míg annyira érett az eszme, hogy a néprajok elindulhattak. Így volt ez a francia forradalom által, melyet még Rousseau-ék Locke-ék készítettek elő, felvetett szabadság és egyenlőség eszméjével is, míg még mai napig sem tudott mindenütt tért foglalni.

Világos, hogy minél nagyobb eszme hozatik forgalomba, annál későbbben, s annál lassabban tudnak az emberek vele megbarátkozni, s annal nehezebben jut az elmébe. Pedig a mi nem értjük valamely vértanuság okát, s ezt pedig eszméink fölfogása nélkül nem tehetjük, addig nincs lelkünkben képesség, hogy kísérletet tegyünk a vértanu végtelen szenvedéseibe magunkat bele képzelni s képzeletben mintegy vele szenvedni és vele halni. Pedig a kiket ma ünnepelünk s kikért ma az egész ország gyászol, tőlünk azt megérdemelnék.

Hiszen ők annak a miért küzdöttek, csak keserűségét érezték, s a javát reánk hagyták. Emlékük felidézése tehát egyet jelent a hála gondolatával s ha kik itt jelen vagyunk, lelkünkben elkísérjük őket az aradi vár sáncaiba, ha elgondoljuk mit érezhettek, midőn a rettenetes bitót megpillantották, midőn egyik vagy másik bajtárs

már függni látták, vagy a golyóra itéltek hallották már az első dördülést, vagy ha képesek va gyunk képzeletben az aradi vár czeláiban tölteni azt a pár rettenetes éjszakát, mikor az apa megtudta, hogy kicsinyei már árvák, szerelmes hitvese már özvegy, édes atya vagy édes anya halálra sebezve él, s ha képesek vagyunk e reménytelen pillanatban elképzelni, a nagy vértanus családának rettenetességét, hogy haza, szabadság, alkotmány, nemzeti mult, s minden, minden a miért küzdöttek, s a miért halniok kell elveszett; legalább egy pillanatra átérezzük szerencsétlen sorukat, s legalább egy parányi hála megszületik lelkünkben, mindazon elvett jókért, miket keserves sorsukkal nekünk megszereztek. Am ez óhajtasunk nem egy napnak sőt nem is néhány évtizednek, hanem hosszú századoknak leend felesleges feladata. Elfog jönni majd a dalköltő, megénekli vitézi tetteiket, megszületik az eposz író, hogy össze kösse e nagyokat az Istennel, elfog jönni a nagy dráma író, hogy a magyar nemzet szemé elé állítsa e télelmetes tragédiát, s aztán jön a festő, szobrász, megrögzőiti vagy kiformálja feleséges alakjokat, a lángelme ihletével megragad életükből egy-egy pillanatot, mely reájuk is a legtetségesebb vala, s oda állítja a késő századok gyermeke elé, hogy megtanuljanak a késő unokák nagyok lenni.

De hisz, mélyen tisztelt közönség! a minék eljövételét itt bátran jelezni merem, az egy hosszú nemzeti életet kíván, mely életnek elég ideje legyen mindama lángelméket, s mind ama nagy társadalmakat létrehozni, melyekben elég képesség fog teremni eme munka élvégzésére. E nemzet élni fog, mig e hálát lerója.

Joggal mondják, hogy a görög művészetnek s költészetnek megteremtője a Homér által feleségesen leirt trojai háboru volt, mert az mind ama

*) Korödy Miklós beszéde, melyet a jelölt napon a Körösbányai „Magyar egyesület” ülésén mondott el.

— **Hallatlan postajarat és vasúti mi-
seriák.** Csikvármegye közigazgatási bizottságának
folyó hó 11-én tartott ülésén Mihály Ferencz megyei
főjegyző indítványt terjesztett elő a Csikmegyében
ez idő szerint beállított posta- és vasúttárgyban
s annak orvoslása végett felirat küldését indít-
ványozta a kereskedelemügyi miniszterhez. Az in-
dítványt egyhangulag elfogadta a bizottság s a fel-
irat küldését elhatározta. E tárgyban mi is e helyen
kénytelenek vagyunk a m. kir. posta-távirat igaz-
gatóság és a vasúti üzletvezetőség figyelmét azou
teljesen türethetetlen állapotokra felhívni, melyek
Csikmegyében uralkodnak, mióta a Budapest-Brassó
közti Tövisen át közlekedett gyorsvonat megszűnt.

Lapunkat a közönség köréből hol személyesen,
hol levélben keresik fel panaszaikkal, melyek mind
oda lyukadnak ki, hogy folyó év október 1-se óta
Csikmegye teljes 24 órával hátrább esett a világ-
forgalomtól; mert talán nevétségnek is elég ne-
vétség, hogy a naponta kétszer közlekedő vasúti
forgalom mellett, a Csik-Szeredába és Csikmegyébe
címezett levél postát nem a vasuton hozzák, hanem
Oláhfalu felől kétkerékű targonczán. Ilyenformán,
ha még ilyen rohamosan haladunk, rövid időn meg-
érhetjük a cigány posta idejét is.

Eddig, vagyis október 1-ig a Budapesten vagy
Kolozsvártt ma feladott leveleket és hírlapokat a
közönség már másnap délelőtt megkaphatta, olvas-
hatta, bizonyos ügyeket még aznap el is intézhetett,
a sürgősebb természetű ügyekre válaszolhatott is,
mit még aznap postára is lehetett adni. Ámde ok-
tóber 1 je óta megszűnő a gyorsvonat, ez idő óta
a Csikmegyébe szóló hírlapok és levelek Oláhfalun
át tengelyen szállítanak Csik-Szeredába, hova a
postának rendszeren meg kellene érkeznie délután 3
órákor, de rendszeren beérkezik 4 és 5 óra után.
Ekkor szegény postások nyakra-főre dolgoznak, hogy
elindíthassák a gyergyói és gyimesi postákat és
utra tehesék a levélhordókat. Ennek következmé-
nye az, hogy Gyergyó, Gyimes csak másnap jut le-
veleihez, hírlapjaihoz, az Alsóik felé járó postát pe-
dig csak másnap reggel indíthatják el, a csik-sze-
redai közönség pedig, míg eddig 11—12 óra közt
kapta postáját, most ahhoz csak a késő esti órákban
jut hozzá. Hozzá járul ehez az, hogy a kocsis postán
összehalmozott csomagok csak rongált állapotban
érkezhetnek meg Szeredába.

Hasonló a vasúti közlekedés nyomorúsága is,
akár Csik-Szeredából megy az ember Budapest felé,
akár Budapest felől siet Csik-Szereda felé, Brassóban
6—8 órát kell vesztegeljen, mert nincs összeköttetés.

Érthetetlen, hogy ezen állapotokon miért nem
segítenek a mérvadó tényezők, hisz a segítség nem
kerül semmibe csak egy kis jóakaratra.

A személy vonat ugyanis, mely a hírlapokat
és csomagokat hozza Csik részére érkezik Brassóba
délelőtt pont 8 órákor. Ugye de Csik-Szereda felé a
vonatot elindítják már reggel 5 óra 19 perczkor.
Hogy miért ily korán azt bizony senki sem tudná
megmondani. Ellebbe ha elindítanák délelőtt 8 óra
20—30 perczkor, tehát a Budapesti személy vonat
megérkezése után, miként tényleg ilyen időben
Kézdí-Vásárhely felé is indítanak Brassóból vonatot,
akkor a vasut hozhatná az összes csiki levelezést,
hírlapokat magával, ide Szeredába beérkezhetnék
déli 12 órára és segítve lenne a dolgou. Összeköt-
tetés is lenne a budapesti vonattal az utazók részé-
re, a levelezést is kellő időben meglehetne kapni

jeleneteket, amaz eszméket és ama szimbólumokat
magában hordja, melyeket a görög szellem feldol-
gozott. Az újkor magyar nemzetének jövőjéhez ha-
bár nem is oly költői formában, de jelenetekben
nem kevésbé gazdagon Kossuth Lajos írta meg a
hős költeményt, nem foliánsokra, hanem a nemzet
emlékezetébe mikor a legendászerű szabadsághar-
czot ezer ellenséggel szemben megvívta. Az a sza-
badságharc az ő előzményeivel leendő kuforrása
a jövő az újkor magyar nemzete történetének.

Ez a kulcsa ama titokszzerű tüneménynek,
hogy ma mikor az emberi műveltség oly magas
fokra emelkedett, mikor az emberi elme mindent
érteni akar, hogy e hazában is a legtöbb ember
képtelen ama korszak nagyjait méltányolni; de
kulcsa egyuttal ama titoknak is, hogy miért kel-
lett a humanitás századának közepén, mikor a ke-
reszténység már-már diadalát üli ama gondolatá-
ban is, hogy: „szeresd ellenségedet“, vagy leg-
alább a miatyánk szerint „bocsáss meg neki“, mi-
ért kellett akkor oly csúfos halállal halniok meg
azoknak, kiknek emlékére ma összegyűltünk.

Azért mélyen tisztelt közönég, mert akkora
eszmét hirdettek ki, melynek végszárait csak késő
századok fogják utolérni. Ezzel kimondtuk az ő
nagyágukat is. Nagy férfiak valának s egy eszme
áramlatot oly szerencsés pillanatban ragadtak meg,
hogy annak fonalán képesek voltak nemzetünk
leendő nagyságát fölfogni, s annak megvalósításá-
ért rögtön harczra keltek s azért el is vérzetek.
Századokat utolérni nem lehetett, mert „a termé-
szetben nincs ugrás“, de önfeláldozásukkal oly mé-
lyen bevették a nagy eszmét nemzetünk szívébe,
lelkébe, s vérükkel azt úgy megpecsételték, hogy
az soha mig e nemzet él, kiveszni nem fog. Most
csak az a kérdés, miért kellett a magyar nemzet-
nek ekkora nagy vérkereszttség árán lépni be az
új kor szellemébe?

Csik-Szeredában, sőt még az nap Gyergyóban és
Gyimesen is. Az egész segítség sem több személybe
sem több anyagba, sem több pénzaldozatba nem ke-
rülne, mert a mely szevélyzet kíséri a reggel 5
óra 19 perczkor Brassóból induló vonatot és a
hány kocsiból áll e vonat, ugyan azon személyzet
és ugyanannyi kocsit elvégezhetné a reggel 8 óra
30 perczkor indítandó vonat tündöt is. A vasúti
üzletvezetőséget nagyon kérjük, szíveskedjék ugy in-
tézkedni, hogy a Csik-Szeredából Brassóba és Brassó-
ból Csik-Szeredába induló vonatok egy nap legalább
egyszer közvetlen összeköttetésben legyenek Budapest
felé. Hisz ez semmi áldozatot nem követel, miért nem
lehet azt megtenni?

Kérünk egy kis figyelmet és egy csepp jó
akaratot, mert hisz egy nagy megye érdeke ezt
csak megérdemli.

A megyei közigazgatási bizottság üléséről.

Cs.-Szereda, okt. 11.

Megyénk közigazgatási bizottsága havi ren-
des ülését főispán ur hivatalos ügy miatti távollé-
téből Becze Antal alispán ur elnöklése alatt ma
tartotta meg.

Az ezen ülésen előadott nevezetesebb ügyek-
ről a következőket említhetjük föl:

A közigazgatási bizottság a közigazgatás mult
évi állapotáról a kormányhoz fölterjesztett jelenté-
sében Cs.-Szentmárton és Karczfalva községekben ve-
zető távirat vonalak és távirat felállítását kérvén
a kereskedelmi miniszter a távirat hivatalnak Szt.-
mártonban való felállítását elrendelte, a karczfalvi-
nak létesítését is kilátásba helyezte az esetre, ha
a község, esetleg a község köréből alakított ér-
dekeltség támogatásával a berendezési költségek-
hez egyszersmindenkorra 150 frttal hozzá járul és
a távirat hivatal fennállásának idejére évi 200 frt
távirat nyers bevételt biztosít, megjegyezvén, hogy
ha naponként csak 2 drab távirat adatik fel a be-
vétel fedezve lesz.

A miniszternek ezen leirata tudomásul vétel-
vén erről az érdekeltség községek értesítették s a
továbbiak iránti intézkedések megtételére fölhívni
határoztattak.

Kereskedelmi miniszter urnak a szereda gyi-
mesi vasútvonal utánrendőri bejárását a hó 14-
ére elrendelő leirata folytán eme bizottságba ki-
küldettek: Bőjthy Endre, Lázár Domokos, ifj. Mol-
József és Szabó Géza.

Csikszentimrei Demes István s társainak egy
a csikszentimrei határban kavics szállítás céljából
Sándor Gergely s társai által tervezett lovonatu
vasut felépítésére kiadott alispáni engedély ellen
előterjesztett fellebbezésük elvetésében az engedély
adás jóváhagyatott.

Kászánaltizi Simon Jánosnak építkezési ügy-
ben hozott két egybehangzó határozat elleni felle-
bezése ügyembe nem vétetett. Jakab Gyula és
társa csikszeredai kereskedő cégnek dohány és
szivar különlegességi áruda engedélyezésének ki-
eszközlése iránti kéreése pártolólág a pénzügymin-
iszterhez fölterjesztetni határozatott.

Ditró község a megye alispánjának abbéli
határozata ellen, melylyel a járási főszolgabírónak
a Ditró község által Szárhegy község és annak
birtokossága ellen jogtalan legeltetés miatt folya-

Kerek 800 esztendeig a nemzetet képviselő
nemesség mást nem tehetett, mint folytonos har-
czot vívott számtalan ádáz ellenséggel; egész fel-
adata abból állott, s ez a feladat elég nagy volt,
hogy ezt az országot magyarnak megtartsa. Ezért
kellett a magyar gyermeknek mialatt a német,
francia, vagy olasz gyermek a korszellemhez
mért iskolába járt a kardforgatásban gyakorolni
magát s ezért kellett az ifju magyar nemesnek tu-
domány és művészet pártolása helyett a harczias-
ságra, a vitézségre képezni magát.

800 esztendeig a magyar nevelés, harczosok-
nak katonáknak nevelése volt.

Az egész nemzeti élet minden erejét a har-
cziaságra fordította, a mi merő ellentéte a cse-
det, nyugalmat követelő tudományok, művészetek
fejlesztésének. Kultura tehát hazánkban abban az
értelemben, a mint az Angliában, Francia-á, Né-
met-, vagy Olaszországban fejlődött, nálunk ab-
solut nem fejlődhetett. Ezt a viszonyok meggá-
tolták. Pedig, hogy arra képesek vagyunk azt min-
dig megmutattuk, hogy ha egy nagy király, mint
szent István, Kálmán, Nagy Lajos és Mátyás cse-
det nyugalmat szereztek a nemzetnek, de ilyen
királyaink már 400 éve nem voltak. Mindenkivel,
még önmagunkkal is folyton harczban állva, csoda
hogy el nem vesztettük minden érzékünket bos-
nyák, bolgár vagy török módjára a kultura iránt.

De éppen ez mutatja mily rendkívül nagy
eszméi átalakulásnak kellett történni hazánkban,
a reformok csodaszzerű nagysága volt szükséges,
hogy a katonai nemzeti kultúr nemzetté változzék.

A félreértések az ellentétek, a féltékenység
s a hatalmi szempontok ezer és ezer megsértése
kell hogy keletkezzék a történelem kerekének ily
gyors és ily sok mindent felidéző fordulatával s a
megcsontosodott érdekek iszonyú kavarodása szo-
kott ilyenkor létrejönni. Merész lelkek kellették,

matba tett panaszos ügyben hozott határozatát
feloldotta, felebbezéssel élvén, a bizottság az al-
ispáni határozatot helyben hagyta.

Székely András és Pál Albert alfalvi tanítók
azon kérésének, hogy terményjárándóságuk a ta-
nítói díjlevelekben megállapított mennyiség és ér-
tékben szolgáltatassék ki, — hely adatván, utasít-
tatott az iskolafenntartó község, hogy a hiányzó
összeget az idén térítse meg, jövőre pedig a tanítói
díjlevelében biztosított mennyiség és értékben szol-
gáltassa ki a terményjárándóságokat.

Kászán-Imper és Feltiz községeknek a fele-
kezeti népiskoláknál rendszeresített három tanítói
állás javadalmazásának 400—400 frtra való fe-
emelése végett államségély kieszközölése iránt fo-
lyamodván a segély megadása a vallás- és köz-
oktatási miniszternél javaslatba hozatott.

A vallás és közoktatási miniszter Gyimesben,
valamint Várhegy és Salamás községekben a tan-
kötelesek törvényszerű iskolázásának biztosítása
céljából állami elemi iskolák létesítésére némi
feltételek mellett hajlandónak nyilatkozván, neve-
zett községek megfelelő iskola épületek felállításá-
ra, fenntartására, fűtése és tisztogatására, az 5°/_o iskolai
adó s a 12 frt tanítói nyugdíj járándóság biztosí-
tására iránti nyilatkozat tételre felhívtak.

A kir. pénzügyigazgató javaslata folytán adó-
behajtás körüli mulasztásért a felelősség alkalmá-
za kimondatott a k.-impéri, feltizi, szentsimoni,
dánfalvi, jenfalvi, szentimrei, mindtazenti és tua-
naki bírák és illetve körjegyzők ellen.

Végül indítvány folytán a kereskedelmi mi-
niszterhez felirat küldése határozatott el az iránt,
hogy a Brassóból Csik-Szeredába közlekedő vasúti
vonat oly időben indíttassék meg, miszerint a Szer-
redába szóló hírlapok és levél küldemények maga
indítvány vasúttal és ne kocsipostával küldessenek;
továbbá, hogy a Szeredából induló vonatok a gyors-
vonatokkal kapcsolatba hozassanak.

A legtöbb adót fizetők névjegyzéke.

Csikvármegye igazoló választmánya a törvény-
hatósági bizottság a legtöbb adót fizető tagjainak
1898. évi névjegyzékét összeállítván, abba a felvé-
tettek a következők:

Urmánczi János kereskedő, O.-Toploca 664 frt
69 kr. Kopacz Lukács kereskedő, Gy.-Szentmiklós
664 frt 26 kr. Lázár Gyula kereskedő Gy.-Szent-
Miklós 612 frt 79 kr. Jánosi János keresk. Gy.-Uj-
falu 576 frt 62 kr. Csifra Mihály keresk. Gy.-Szent-
Miklós 517 frt 38 kr. Leicht János keresk. Szereda
485 frt 69 kr. Papp Domokos mérnök Szereda 484
frt 62 kr. Zakariás János keresk. Remete 486 frt
62 kr. Szatmáry János gyógyszer. Ditró 480 frt 82
kr. Becze Antal alispán Szereda 406 frt 42 kr.

Merza Kristóf keresk. Gy.-Szent-Miklós 399 frt
44 kr. Balázsy Lajos birtokos K.-Imper 386 frt 7 kr.
Nagy Sándor ügyvéd Szereda 381 frt 74 kr. Zaka-
riás Izsák keresk. Szépviz 352 frt 42 kr. Lázár
Domokos birtokos Taploca 350 frt 73 kr. Sáska
Kajetan keresk. Gy.-Szent-Miklós 336 frt 59 kr. Dr.
Fejér Antal ügyvéd Szereda 325 frt 80 kr. Zakariás
Lukács keresk. Szépviz 312 frt 63 kr. Száva Lu-
kács birtokos Taploca 310 frt 66 kr. Dr. Csizsér
Miklós körorvos Szentmárton 301 frt 22 kr.

Mikó Bálint főispán Zsögöd 300 frt 5 kr. Já-
nosy Sándor trv. sz. elnök Szeben 291 frt 94 kr.

hogy ily nagy reformba bele vigyék a nemzetet,
de látták, hogy ha nem teszik, veszve van s in-
kább magukat áldozták fel, hogy sem nemzetük
elveszzen. Megteremtették a kultur Magyarországot.
Most csodálkozik mindenki, hogy miért
halad oly gyorsan a magyar nemzet, miért emel-
kedik pár évtized alatt hatalmasan oly magasra,
hogy császárok, királyok jönnek kedvét kinyerni,
szövetségét biztosítani, hogy saját uralkodó há-
zunk 400 évi félreértés után ma már kijelenti,
hogy e nemzet nagyjai méltók az egész világ be-
csülésére, s igyekezik a nemzet rokonszenvét bi-
zosítani. Pedig csak az Aradon vérrel pecsételt
eszme szálakat kell fölkeresni s azoktól vezetettve
a történelemben kissé visszamenni s kezünkben
lesz a csodálatos titoknak kulcsa.

Boruljunk le mélyen tisztelt bölgyeim és
uraim! boruljunk le a ma 48 éve, kizszenvedett
magyar nemzeti vértanúk emlékezte előtt. Az is-
teni Gondviselés küldötte őket, hogy a kultur Ma-
gyarország Messiasai legyenek.

Kulcsoljunk imára kezeinket s adjunk hálát
a magyarok Istenének, hogy ily vértanúságra ké-
pes nagy lelkekkel nemzetünket megáldani kegyes
volt. Könyörgjünk szent felségéhez, adjon nekünk
erőt méltókká lenni e nagy elődökhöz, hogy a
mit ők vérrel alapítottak, azt mi csendben, béke-
ségben tovább fejleszthesük s ha az isteni gond-
viselés úgy akarja vértanúkkal is megvédelmezhes-
sük. Szálljon e hon minden gyermekére a nagy
vértanúk emlékezetéből erkölcsi és eszmei áldás
és gazdag termékenység a lelkekben, hogy fel-
építhessük azt a nagy magyar nemzeti államot,
melyet ők, mint egykor Mózes az igéret földét
magasztos lelkükkel megpillantottak s melyért a
mai napon elvérzetek.

Dr. Filep Sándor járásorvos Szereda 288 frt 80 kr. Dobribán János keresk Remete 288 frt 23 kr. Baktai Gáspár kir. közjegyző Szereda 278 frt 20 kr. Karácson János keresk. Gy.-Szent-Miklós 273 frt 85 kr. Száva István keresk. Ditró 273 frt 59 kr. Györfly Ignác megyei pénztárnok Szereda 257 frt 72 kr. Ágoston Ágoston keresk. Csomafalva 256 frt 77 kr. Bogdán István keresk. Gy.-Szent-Miklós 255 frt 21 kr.

Veres Sándor keresk. Ditró 235 frt 68 kr. László János keresk. Gy.-Szent-Miklós 229 frt 65 kr. Smil Mihály keresk. Salamás 229 frt 52 kr. Márton Ignác bérlő Szereda 227 frt 72 kr. Dr. Bocskor Béla tisztügyész Szereda 223 frt 84 kr. Dr. Molnár László ügyvéd Szentmárton 213 frt 22 kr. Rozsdás Antal keresk. Alfalu 209 frt 26 kr. Száva János birtokos Madaras 207 frt 32 kr. Mánya Kristóf keresk. Rákos 205 frt 52 kr. Székely Endre birtokos Szentimre 203 frt 29 kr.

Kovács Lajos kir. közjegyző Gy.-Szentmiklós 201 frt 10 kr. Kovács János rendőr-kap. Szereda 200 frt 20 kr. Vákár Lukács keresk. Gy.-Szent-Miklós 198 frt 88 kr. Éltés Zsigmond tábla bíró Szereda 196 frt 90 kr. Fehér Miklós keresk. Szépviz 196 frt 69 kr. László János keresk. Ditró 193 frt 91 kr. Gömői Árpád gyógyszerész Szereda 190 frt 54 kr. Kánya József birtokos Delne 190 frt 49 kr. Márton Ferenc nyug. aljárásbíró Szentmárton 188 frt 58 kr. Ávéd János keresk. Alfalu 186 frt 53 kr.

Rónfeld János sörfőző Gy.-Szent-Miklós 186 frt 52 kr. Dr. Tiltcher Ede ügyvéd Gy.-Szent-Miklós 186 frt 23 kr. Saáva Kristóf keresk. Szépviz 180 frt 73 kr. Jakab Lajos birtokos Szereda 179 frt 37 kr. Haszán Machmet keresk. Tölgyes 176 frt 73 kr. Bíró János vállalkozó Gy.-Szent-Miklós 175 frt 61 kr. Dr. Szentpéteri Kristóf ügyvéd Gy.-Szent-Miklós 174 frt 52 kr. Jakab Péter keresk. Ditró 174 frt 48 kr. Nagy Gyula keresk. Szereda 173 frt 71 kr. Smilovics Zélig keresk. Holló 172 frt 89 kr.

Dr. Caiki József ügyvéd Szereda 172 frt. Kiss Sándor építész Gy.-Szent-miklós 169 frt 7 kr. Erános Bogdán gyógyszerész Gy.-Szent-Miklós 171 frt 4 kr. Dr. Szilvási János fűrdőorvos Borszék 166 frt 66 kr. Vákár László keresk. Szárhegy 164 frt 79 kr. Dr. Kánya János ügyvéd Szereda 163 frt 62 kr. Antal János birtokos Szépviz 161 frt 21 kr. Zakariás Antal keresk. Szépviz 160 frt 48 kr. Zakariás Lukács Kristóf Szépviz 160 frt 47 kr. Dr. Tiltcher Ede ügyvéd Gy.-Szent-Miklós 159 frt 64 kr.

Gál József birtokos Szereda 158 frt 24 kr. Mikó Árpád birtokos M.-Vásárhely 157 frt 20 kr. Hajnó Ignác tak. pénztári könyvelő Szereda 157 frt 3 kr. Márkovics Pirmán keresk. Borszék 156 frt 62 kr. Ferenczy Károly esperes Gy.-Szent-Miklós 154 frt 94 kr. Lánzzett Jankó keresk. Békás 149 frt 66 kr. Dr. Molnár József főorvos Szereda 149 frt 22 kr. Geczó Elek birtokos Szereda 149 frt 6 kr. Molnár Márton birtokos Tekerőpatak 148 frt 64 kr. Gvárfás László törv. széki elnök Szereda 148 frt 50 kr.

Görög Joákim plebános Gy.-Szent-Miklós 144 frt 32 kr. Jakab Miklós keresk. Alfalu 142 frt 89 kr. Gereöffy Ferenc nyug. alj.-bíró Gy.-Szent-Miklós 139 frt 70 kr. Györgyjakab Márton keresk. Szereda 139 frt 30 kr. Szultán László mészáros Szereda 139 frt 8 kr. Orel Máté ügyvéd Gy.-Szent-Miklós 138 frt. Nagy József birtokos Szentmárton 136 frt 49 kr. Miklósi József birtokos Lászárfalva 136 frt 36 kr. Szopos Elek keresk. 139 frt 19 kr. T. Nagy Imre birtokos Szentkirály 135 frt 90 kr.

Szász István építész Ségviz 134 frt 4 kr. Nagy János (balánka) birtokos Gyimesbükk 134 frt 4 kr. Ifj. Gál András mészáros Szereda 133 frt 94 kr. Balázs S. József birtokos K.-Impér 133 frt 9 kr. Gergely Péter keresk. Gyimesbükk 132 frt 84 kr. Fejér István keresk. Gyimesbükk 132 frt 30 kr. Solnai Sándor ügyvéd Szentmárton 132 frt 2 kr. Jakab Gyula keresk. Szereda 130 frt 51 kr. Székula Imre ker. Szárhegy 130 frt 18 kr. Lukács János keresk. Ditró 129 frt 66 kr.

Bocsnáncsi János keresk. Gy.-Szent-Miklós 129 frt 66 kr. Madár Antal birtokos Bánkfalva 126 frt 48 kr. Tarsányás Gergely mészáros Gy.-Szent-Miklós 126 frt 16 kr. Albert Balázs keresk. Szereda 125 frt 55 kr. Kristó Ferenc vendéglős Tusnád 125 frt 26 kr. Szabó Miklós keresk. Szereda 124 frt 15 kr. Rosenfeld Albert keresk. Borszék 122 frt 45 kr. Lengyel János vállalkozó Gy.-Szentmiklós 121 frt 61 kr. Helvig János vendéglős Szereda 121 frt 36 kr. Jakab Alajos keresk. Szentimre 120 frt 8.

Kerekesz István keresk. Ditró 119 frt. Rubel Lipót keresk. Salamás 118 frt 54 kr. Busás Mihály főesperes-kanonok Szentmárton 118 frt 20 kr. Meskó Jakab keresk. Madárfalva 115 frt 56 kr. Bogády Károly birtokos Szenttamás 115 frt 40 kr. Wild József vállalkozó Borszék 115 frt 30 kr. Zakariás Jakab keresk. Szépviz 114 frt 46 kr.

Pottagok: Both Ferenc esp. kanonok Szárhegy, Caiki Dénes ügyvéd Gy.-Szent-Miklós, Madaras Péter Gy.-Szent-Miklós, Krausz Mihály Szentdomokos, Szász Károly Somlyó, Kedves Tamás Gy.-Szent-Miklós.

TANÜGY.

A csikmegyei általános tanítói egyesület e hó 9-én nagyságos Szabó Géza kir. tanfelügyelő ur ügybuzgósága alapján megalakult.

A gyűlést kir. tanfelügyelő ur szép hazafias beszéddel nyitotta meg, különösen a tanítókat buzdítva hivatásuk betartására s a nevelés hazafias irányban való vezetésére, s ezzel felhívta az össze gyűlteket a megalakulásra.

Korelnökök felkérte Imets János gyergyó-alfalvi igazgató és jegyzőt Wild Károly borszéki tanító, kik miután széküket elfoglalták általános közfelkiáltás útján a tisztikart következőleg jelentették ki: Elnök Lakatos Mihály csikszeredai felső népiskolai tanár, alelnök Vértés Lajos gyergyó-szentmiklósi tanár. Főjegyző Barabás Béla gazd. intéző, jegyző László Péter delnei tanító, pénztárnok Kiss Antal csikszeredai tanító.

Megválasztott elnök székét elfoglalván, a megtisztelő bizalomért maga és tisztársai nevében köszönetét fejezi ki s kéri az alakuló gyűlést, hogy az alapszabályt meghallgatni s az esetleg előtörülő észrevételeit megtenni szíveskedjék.

Az alapszabály felolvastatván, némi stilláris módosítással elfogadtattott.

Ez alkalommal elnök fájdalommal adja tudomására az egyesületnek, hogy egyik tagja Györfly János ép a tegnapi napon meghalt, mit a gyűlés részvétellel jegyzőkönyvileg tudomásul vett.

Ezzel elnök a tagoknak szíves részvételükért s a nagyságos kir. tanfelügyelő urnak fáradságáért valamint a tanítók iránt tanusított atyai jóindulataért legmelegebb köszönetet mondva a gyűlést bezárta.

Gyűlés után a tagok a kir. tanfelügyelő ur szíves vendégszeretetét élvezve kedélyesen ebédeltek a Hutterbe, hol első pohárköszöntőt a tanfelügyelő ur ő felségére mondotta az állva hallgató vendégei előtt s nyomban elnökünk tanfelügyelő urat, alelnökünk az elnököt köszöntötte fel, mire szíves házi gazdánk újból felállott s a vendégeit éltette.

Jó nap volt az a 9-iki összetartó kartársi gyűlés, szíves vendégszeretet napja volt.

Jó ebéd, pontos kiszolgálás, a Laczina Károly érdeme s az érdem jutalma pedig az volt, hogy még esti nyolcz órákor is csak a messzebb lakók haza indulása szüntette be a kedélyes mulatságot.

Igazgató választmányi tagok: Olajos Farkas, Kuncz Kornél, Imets János, T. Nagy Imre, Riszner Józsefné, Éltés János, Madár Mihály, Buzás János tagtársak.

Meghívó.

„A Csiki róm. kath. tanító-egyesület“ közgyűlését folyó év október hó 21-én Csik-Somlyón a tanítóképződe zene termében fogja megtartani; melyre úgy az egyesület tagjait, valamint a tanügybarátokat tisztelettel meghívja az elnökség.

A gyűlés tárgyai:

1. D. e. 9 órákor „Veni sancte“.
2. „Hymnus“ éneklés a tan. képeződe ifjusága.
3. Elnöki megnyitó.
4. Jegyzői jelentés.
5. Jegyzőkönyvek felolvasása.
6. Átiratok tárgyalása.
7. Könyv és pénztárnoki jelentések.
8. Emlékbeszéd néhai Földes József képezői igazgató tanár fölött, tartja Buzás János tagtárs.
9. Tisztujtás.
10. Indítványok.

Csik-Szépviz, 1897. október 10.

Puskás Tamás, egyesületi főjegyző.

A kövecshalmok szomorú nótája.

„Micsoda? „Kövecshalmok“! No már ilyen ki hallott? mikor annak az egész magyar Haza iródmájában és áll. ép. hivatalainál „kavics-halom“ a neve.“ Lehet, hogy ilyen szavakban adnak kifejezést méltatlankodásuknak, azok, a kik az általam elkövetett s a czimben látható elkeresztelést olvassák. Hát biz' én arról nem tehetek. S ha őszintén bevallom, hogy csiki góbé létemre a cseh „vics-vacs“-okat nem ismerem, az még nem szégyen. Aztán Csikországában az a kiváltságos szokás uralkodik, hogy az idevaló székegy ember az utszéli prizsmákat, — követem alásan — „kövekből“ csinálja, s azért annak törmelékét is úgy nevezi, hogy „kövec.“ Ha aztán más vidékeken, ilyen anyag hiányában, kénytelenek „kavak“-ból törni prizsmákat, arról én nem tehetek; legyen a „kavica“ dicsősége is azoké, mi nem kérünk belőle.

Tehát épen a kövecs-szüret idényében lévén, időszerűnek látom én is, hogy elmondjam róla az őt megillető nótát. Mélabus akkordjai szolgáljanak a Tek. Főszolgabíró Uraknál, fenster-serenádul!

Előre kijelentem, hogy csak a közönségi és d ü l ő u t a k r ó l szól az én nótám.

Mert hát, a mezei munka lezajlása után, szegény embert megillető gyalogszerrel járkálók „le az utcsán (és dülő utakon) végtől végecévégig“, a e köz-

ben fixirozván a kilepesentett kövecshalmokat, árdekes felfedezésekre jutok: Először is, hogy minden halmot látok, csak kövecshalmot nem. Mert a kihordott anyag vagy földdel elegyes porond, vagy akkora kövekből áll, mint egy-egy literes fazék. Az előbbi kész sár, mihelyt elterítik; az utóbbi pedig a jó ut megromtója, szekérnek, szerszámnak, lónak megölője. Másodsor, hogy némely előkelő gazdag embernek nem jutott utrész, a hová kövecset hordjon s azért nem is hordott. Harmadsor, hogy az előjáróság nem tudja beosztani a fedanyagot. Ősi szokás szerint ugyanegy vonalra rakatja azokat, akár szükség, akár nem; míg a község legromlottabb utczáit, hepe-hupás részét, elkárnozott kátyuit kutyába sem veszi. Negyedsor, hogy a prizsmák elteritése rendszeren november havában, közvetlen hóeséskor történik, nehogy valamiképen szánut is találjon lenni.

Ezenközben az agyammak sem lévén semmi dolga, ő is ezerféle gondolatok áteregetésével mutatja magát. Egyebek közt az is megfordult benne, hogy a bizony mégis jó hogy nem lehetek főszolgabíró, mert tudatlan eszemmel sok ostobaságot és törvényteleniséget követnék el. Nevezetesen:

1. megrendelném, hogy a közmunka előírás szerint rendelkezésre álló prizsmákat márczius hóban a képviselőtestület irányozza oda, a hová legelőtöb. Ép úgy azt a rengeteg gyalog napszámot is, 2-or hogy a kövecshalmok kihordatása történjék a juniusi munkaszünetben, mert a jó szekér utra nem télen van szükség, hanem nyáron. 3-or felelőssé tenném az előjáróságot, hogy a) annyi prizma legyen kirakva a mennyi az utmunka lajstromban ki van írva, b) hogy azok semmi egyéb anyagból ne álljanak, mint valóságos kövekből, c) hogy azoknak meg legyen a törvényes nagysága, d) hogy a hány napi utmunkával a gyalog napszámot tartozik, annyi napot dolgozzék is le, mert teendő van elég. e) hogy a teljesített munka az erre szolgáló főkönyvbe be legyen jegyezve, 4-er odahatnék, hogy egy kör-utvizsgáló neveztessek ki, külön a községi és dülőutakra és utczákra, kinek rendelkezése végre hajtassék. Dotációját az utszéli sánczok termése teljesen fedezné.

Ebbéli gondolataimat aztán betetőzi egy pompás dülőut elméletileg kifestett képe, s rajta a főszolgabíró fogata, a mint az 1940. évben Göröcsfalvától fel az alagutig rohan, hol ügetve, hol sebes vágatva döcögés nélkül.

Góbé.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Igasságügyi kinevezés. Földes Béla kir. tsvzéki aljegyző a csikszentmártoni kir. járásbíróvá albiróvá neveztetett ki. A csikszentmártoni társadalom az új albiróban ritka műveltségű és kellemes modoru tagot, a bírói kar pedig egy kitünően képzett, szorgalmas és tehetséges munkatérő nyer. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez!

— Miniszteri elismerés. A honvédelmi miniszter Csikvármegye közönségének azon hazafias elhatározásáért, hogy a honvéd főreáliskolánál és a Ludovika akadémiánál együttvéve egy alapítványi helyet létesített, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Hymen. Bayler Kálmán csik-szeredai törvényszéki albiró városunkban folyó hó 10-én tartotta esküvőjét Kőváry Elza kisasszonnyal, Kőváry László erdőmester kedves és bájos leányával. Zavartalan boldogságot kívánunk frigyükhöz.

— Áthelyezés. A magyar királyi pénzügyminiszter Veres Benedek csik szeredai és Salamon Árpád szamos-ujvári adóhivatali ellenőrököt ezen minőségükben kölcsönösen áthelyezte.

— Műtanrendőri bejárás. A csik-szeredagyimesi vasutvonal műtanrendőri bejárását s egyúttal a vállalkozóktól átvételét a kereskedelmi miniszter elrendelte s annak határidejéül október 14-ik napját tűzte ki. A bejárás dr. Bartos Andor miniszteri segéd-titkár vezetésével a csik-szeredai vasutállomástól kiindulólágn tegnap reggel 8 órákor vette kezdetét, minek eredményéről később számolhatunk be.

— Halálozás. Csik-várdotfalvi Kelemen Anna, néhai Kelemen János volt székely határegrezredi főhadnagy, 1848/49-beli honvéd százados s utóbb megyei írnok pártában megöszült Anna nevű leánya folyó hó 7-én 71 éves korában hosszabb betegség után elhalálozott. A csaknem 5 év óta beállott teljes vakság és a mostoha sors által sokat szenvedett szegény nőre nézve a halál anygala a földi kinok megszüntetésével csak jótékonyaságot gyakorolt.

— Ferenczrendi szerzetesek nincsenek többé. Hir szerint pápa ő szentsége e hó 5-én apostoli konstitucziót adott ki, a melyben a francziskanus rend eddigi 4 osztályát megszüntetve, mindannyit a „Minorita testvérek“ elnevezésű renthe foglalja össze.

— **Öngyilkosság.** Csikszentgyörgyi tudósítónk egy megdöbbentő esetről értesít minket. Györpál János közéleti tanító, ki hivatásának mindenkor a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel felelt meg, rövidebb idő óta buskomorságban szenvedvén, f. hó 8-án reggel egy őrizetlen pillanatban véget vetett életének. Az elhunyt iránt ki tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarban követte el, annyival nagyobb a részvét, mert nagyszámú családot és kiskoru gyermekeket hagyott hátra, kik az elhunyt családfőben egyedüli kenyérgyermek támaszokat bírtak.

— **Vasuti vonat általi elgázolás.** Még hivatalosan meg sem nyitattott a szereda-gyimesi új vasutvonal s már is ember áldozatot követelt magának a vasparipa. E hó 9-én három anyag- és butorszállító vonat közlekedett a nevezett vonalon s midőn egyik este 8—9 óra között folytatta útját visszafelé Csik-Szeredára, a Csicsó község mellett lévő őrház közelében egy ismeretlen idegen munkást gázolt el a lokomotív, ki azonnal szörnyet halt. Hogy az elgázolás az illető ügyetlenségének avagy öngyilkossági szándékának volt-e következménye, azt kideríteni nem lehetett.

— **Vesztség Rakottyáson.** Rakottyáson a napokban a sertések, juhok és kutyákban a vesztség tünetei mutatkoztak, Iván Stándának egy 20 frt értékű sertése is tordai módra okoskodni kezdett, miért is a tulajdonosa lebunkozta. Az érdemes előjáróság — mint hírlik — a baj elhárapódzásának megakadályozása céljából a megye szerte ismert modern Pástört Ferenczi Ferencz (Ficzki) csikszentmihály-ajnádi lakost vitette ki, kinek a vesztség gyógyítása terén, elévül betlen érdemei vannak. A nevezett szakértő több sertés, juh és kutya, — sőt a gonosz nyelvek szerint — több emberen is a vesztség biztos jeleit állapította meg. Felhívjuk e lényeges baj orvoslására egy közegészségügyi mint életbiztonsági szempontból az illetékes hatóságok figyelmét!

— **Tüzeset Csik-Tusnádujfaluban.** Odaváló Darvas Albert csüre f. hó 1-én hajnalban ismeretlen tettes által felgyújtott, — a benne levő gabona és szénával együtt elégett. A kár 910 frtban van megállapítva.

— **Életveszélyes súlyos testi sértés Csik-Csekefalván.** Odaváló Bodó Ágoston éjjeli ór folyó hó 1-én éjszaka egy néhány utczai csavargót, kik rendetlenül énekeltek, csendeségre figyelmeztetett, kik neki rozantak botokkal és kővel leverték, életben maradása csak annak köszönhető, hogy a jaiगतást hallva egyik közeli házból az ablakon kikiabáltak ne üssék agyon, erre a tettesek elszaladtak a nélkül, hogy a nagy sötétben biztosan fölismerni lehetett volna őket.

KÖZGAZDASÁG ÉS IPAR.

Néhány szó a műtrágyázásról.

(Folyt. és vége.)

Czukor-répa trágyázása.

Valamire való répatermést mesterséges trágya nélkül képzelni sem lehet. Ezen növénynek főtápszere a fosforsav, melyet vékánkénti területen 20 kilogramm superfosfátban adunk a maggal együtt elvetve. Ha aztán a répa kikelt és 3-ik levelében van és meggyomlálva reá hintünk vékaféjére 7 kilogramm chilisalétromot és csak azután kapáljuk meg. Ezen utóbbi adag felénnyire leszállítható, ha kövér új trágyás földbe jön a répa.

Burgonya (pityóka) trágyázása.

A burgonya is ugyanazon trágyanemekkel és módon trágyázandó, mint a czukor répa, csak hogy a burgonyánál vékánként még 6 kilogramm kénsvitkalis is adunk a talajnak. Az elhíntés módja a következő: A superfosfátot és kalit egyenletesen össze keverjük száraz homokkal, a fészkeket kivágjuk s mikor ezzel munkával készen vagyunk, a homokkal összekavart trágyát fészkenként egy-egy marékkal téve elosztjuk s a burgonyát beletéve betakarjuk. A 6—7 kilogramm chilisalétromot az első kapáláskor hintjük a fészkek tetetere egy kis tyuktojásnyi mennyiségben s arra huzzuk rá a kapával a földet.

A tengeri (törökbuza) trágyázása.

A tengerire nézve a trágyázási kísérletek biztos adatokat nem nyújtanak. Nagy igényű növény, jó erőben és jól munkált földet kíván és ott diszlik is. Ha kísérletekkel magunk akarunk a hatásról meggyőződni, hintsünk el vékánként ősszel a tarló aláforgatásakor 20 kilogramm superfosfátot és tavasszal a vetőszántás előtt 10 kilogramm kénsvavas amoniakot.

Len és kender trágyázása.

E két növény véka férőjeként 70 kilogramm kalisuperfosfátot igényel.

Rétek trágyázása.

A réteknek 200 négyszögölenként adunk 30 kiló káli superfosfátot mindjárt a hó elolvadásakor.

Kerti vetemények trágyázása.

A tök, ugorka, spárga és eper alá trágyázunk 100 négyszögölenként 1 kilogramm chilisalétrom 2 kiló superfosfát és 3 kiló káli.

A murok, répa, petrezselyem, zeller és hagyma féléknél egy 100 négyszögölenként 4 kilogramm chilisalétrom, és 3 kilogramm superfosfát.

Borsó, paszulynál 100 négyszögölenként 3 kilogramm superfosfát 4 kilogramm kénsvavas káli.

Gyümölcsfák trágyázása.

Egy teljes kinőtt fára kell fél kiló 50 % kénsvavas kalium, fél kiló 18 % superfosfát és fél kiló chilisalétrom. Ássuk körül a fát 10—15 centiméter mélyen s abban a fenti trágyát földdel keverten tegyük bele és takarjuk be.

Havasi kaszálók trágyázása.

Csaknem megmérhetlen területet képeznek azon havasi kaszálók, a melyeket hazulról megtrágyázni nem lehet. Ezen kaszálókon kell első sorban kísérleteket tennünk és pedig holdanként 250 kilogramm superfosfátot, vagy pedig 200 kilogramm amoniak superfosfátot, s a melyik jobban beválik azt alkalmazni, mert ma már kaszálóink ott állanak, hogy igen sok helyen még a lekaszállatást sem fizeti ki.

Ezekben mondottuk el nagyjában azokat, a melyeket ismernünk és tudnunk szükségesek mielőtt a műtrágyázással való kísérletezésbe bele mennénk, s ezeket tudva és ismerve, kisebb területen és kevesebb költséggel minden gazda ember tegyen maga kísérletet nem egy, de két három éven keresztül, hogy maga győződjék meg az eredményről. Ezt most annyival könnyebben lehet megtenni, mert a zalathnai kénkovand ipar-részvénytársaság Brassóban egy műtrágyagyárat állított fel a honnan könnyen beszerezhetjük szükségleteinket.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MOLNÁR JÓZSEF.

FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:

VÉRTESE LAJOS.

KIADÓ- ÉS LAPTULAJDONOS:

GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Kávéház és vendéglő megnyitása

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a gyimesi vasuti állomással átellenben a mai kor kívánalmainak megfelelő

kávéházat és vendéglőt

nyitottam, hol jó borok, sörök és izletes ételek a legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását, maradtam

tisztelettel

Markovits Samu
kávés.

Kényelmes istálló és kocsiszin szintén van berendezve.

1—3

1781—897.

Pályázat erdőőri állásra.

Csikvármegye törvényhatósága alá tartozó községi erdőknél a 6-ik számú védkerületben (Gyergyó-Borszék székhelytel) az erdőőri állás elbocsátás folytán üresedésbe jövén, ezen I-od, előléptetés esetén II-od osztályu hatósági erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Évi javadalmazás 250, illetve 300 frt fizetés, 30 úrköbméter tűzifa és a felfedezett erdőkárak után befolyó pénzösszeg egyharmad részének élvezete.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint az erdőtvény 37. §-ában előirt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket alulírott m. kir. erdőhivatalhoz legkésőbb 1897. évi november hó 25-ig benyújtásuk.

Csik-Szereda, 1897. október 9.

1—3

A m. kir. erdőhivatal.

AZ ERDÉLYI RÉSZEK LEGJUTÁNYOSABAN BERENDEZETT

KÖNYVKÖTÉSZETE.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek, állami és magánhivatalok, tanodák, könyvtárak, pénzügyintézetek előjáróinak a mai kor igényeinek legjobban megfelelő jól berendezett

— Könyvkötő üzletemet. —

Legjutányosabb árban készítek minden könyvkötészeti szakba vágó munkát, a leg egyszerűbb kötéstől a legdíszesebbig.

Diszkötésű minták bármikor betekintheők lakásoman

(Csik-Szeredában, templom-utca Borbáth-féle ház.)

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek, melynéltogva egy a vidéki, mint a helybeli nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

LÉTZ JÁNOS.

A „The Gresham”

ANGOL ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Londonban

(alapított: 1848. évben)

folyó évi szeptember hó 1-étől kezdve életbe léptette az új

Jelzálog-kölcsön biztosítási módozatot,

a mely lehetővé teszi minden föld-, vagy házbirtokosnak, a kinek ingatlana jelzálog-kölcsönrel van terhelve, hogy egy ilyen jelzálog-kölcsön biztosítás megkötése által, csekély díj fizetés ellenében családjának azon kedvezményt biztosítsa, hogy azon esetben, ha ő a kölcsön törlesztési időtartama alatt bármikor meghalna, a jelzálog-kölcsönrel megterhelt birtoka tehermentesen maradjon a családnak.

Ilyen jelzálog-kölcsön a biztosítás megkötése által egy igen csekély évi díj ellenében azon kötelezettséget vállalja magára a társulat, hogy a szerződő félnek a kölcsön-törlesztési időtartamon belül bármikor beálló halálakor, a birtokot még terhelt jelzálog-kölcsön összeget az illető kölcsönadó pénzügyintézetnek azonnal visszafizeti és a családot a tehermentes birtok élvezetébe juttatja.

Ezen biztosításnak megkötésénél teljesen mindegy, hogy a kölcsön mostani avagy régiebb keletű, mivel az évi díj csak a még hátralékos időtartam alapján számíttatik.

A feltételek világosak és mindenki által könnyen megérthetők. — A felvételi eljárás semmiféle nehézséggel nem jár.

Részletes fölvilágosításokkal szolgál:

a „The Gresham” angol életbiztosító társaság

Jelzálog-kölcsön osztályának erdőlyrészi képviselője

Szepessy Lajos,

Kolozsvárt, Trenosén-tér 1. sz., (szájt ház)

1—12

Szám 9766—1897. ai.

Pályázati hirdetmény.

A kászon-alsziki járási főszolgabírói állás nyugdíjazás következtében megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen évi 1200 frt fizetés, 160 frt vármegyei segély, 200 frt lakbér, 200 frt uti átalány és 100 frt irodai átalánnyal és nyugdíj jogosultsággal összekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cikkben megjelölt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a vármegye főispánjához czimezve legkésőbb október hó 14-ig terjesszék be.

Csik-Szereda, 1897. szeptember 28.

3—3

Becze Antal,
alispán.

Pályázati hirdetmény.

A csik-szentmihályi róm. kath. tanítói és segédkantori állomásra pályázat nyitattik. Évi jövedelem:

1. A községi pénztárból 213 frt 53 kr.
2. A hivektől pénzkepe 150 frt.
3. Stola, halotti, harangozási és napi misedijakból közpénztár szerint 48 frt 13 kr.
4. Napi harangozási díj a községi pénztárból 40 frt.
5. Alapítványi szentmisék kamatja 4 frt 96 kr.
6. 30 terű lágú tűzifa.
7. Két szobából álló lakás, 400 négyszög öl veteményes kert. Gazdasági épületek a kántori telken.

Megjegyezni kívánom, hogy a 150 frt pénzképét jogában áll a hiveknek jövőben gabona értékben is fizethetni.

A 30 terű lágú tűzifára vonatkozólag kijelentem, hogy annál előnyösebb felsőbb hatóságú intézkedésre számítok.

A tanító és segédkantori kötelességei:

A mindennapi tanköteles leánygyermek-képzésének tanítása. Az ismételőket a kántortanítóval felváltva tanítják. Templom takarítás. Szentestés és harangozás. Segélkezés a kántori funkcióknál. Pályázati határidő: október 28. Addig pályázni szándékozók kellően felszerelt pályázati folyamoctványukat sziveskedjenek beküldeni.

Csik-Szentmihály, 1897. október 6.

Jakab Lajos,
alesp.-plebános,
iskolaszéki elnök

Sz. 3664—1897.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye kászon-alsziki járásban kebelzett Kászon-Jakabfalva és Kászon-Ujfalu társult községeiben — utóbbi székhelyvel — a körjegyzői állás üresedésbe jövén, ezen állásra pályázatot nyitok.

Ezen körjegyző javadalmazása áll: évi 400 frt fizetés és lakás, 30 frt irodai átalányból és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjakból.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, kellően felszerelt pályázati kérvényüket

folyó évi október 25-ig alólirt főszolgabírói hivatalhoz beadni, mivel a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

A kászon-alsziki járás főszolgabírójától
Csik-Szentmártonon, 1897. szeptember hó 29.

Székely Endre,
főszolgabíró.

2—3

Egy használt, de jó kerékpár 80 frtért, elutazás miatt azonnal eladó. **PAZÁR Csik-Szentmihály.**

Zongorák, pianinok, czimbalmok részletfizetésre.

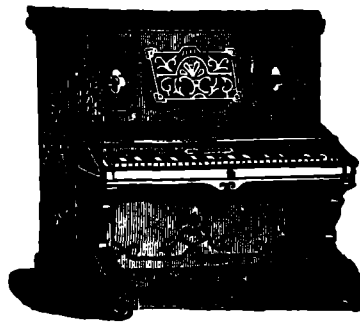
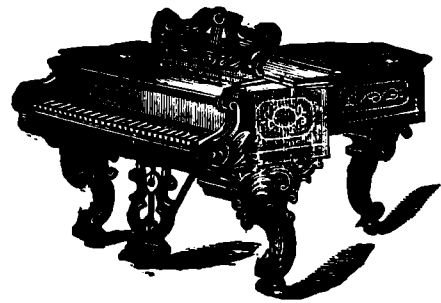
Ő felsége által az ezredéves orsz. kiállításon megdicsérve.
Kitüntetve: LONDON, PÁRIS, BUDAPEST és DEBRECZEN.

Schmidt S. és Fia

Zongora, hangszer és zeneművek raktára

Maros-Vásárhely (Erdély.)

minoriták épületében.

Külföldi és sajátgyártmányú zongorák, mindennemű hangszerek azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszer javítása és hangolása szakszerű pontossággal teljesítetik.

5—5

Zongorák és pianinok bérbé adatnak.

Zongorák és pianinok bérbé adatnak.

Zongorák, pianinok, czimbalmok részletfizetésre.

Teljes menyasszonyi kelengye 100 frttól 1000 frtig.

ELSŐ DIVAT-RAKTÁR

Csik-Szeredában.

Bécsbe és Budapesten személyesen tett bevásárlásomról hazatérve, bátor vagyok a nagyérdemű városi és vidéki közönséget tudatni, hogy áruim megérkeztek, s ezeket a legutolsó divat után választottam; u. m.:

Női Jackettek, vállgallérok és női bundák, a legizlésebb női diszkalapok párisi divat után, női ruhaszövetek dupla szélességű 30 krtól 2-50-ig. Cosmanosi Barchétok a legjobb mosók, nagy vászonraktár, egy vég 30 rőf tartalmu 5 frt 50 krtól, egyedüli gyári raktár szőnyegekbe. Selyem és szőrpaplanok, téli nagy kendők, téli kötött alsó ingek, nadrágok, dr. Jäger tanár szisztém, ruhadiszekbe a legnagyobb választék mindig a legújabb szerint.

Mindezen újdonságokat mielőtt a nagyérdemű közönség máshonnan hozatná, kérem becses látogatásával megtisztelni sziveskedjen s meggyőződni, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelő legújabb divatos cikkeket olcsón és csak a legjobb minőségbe tartom raktáromon.

Becsés pártfogásukat kérve továbbra is magamat ajánlva vagyok

mély tisztelettel

BARCSAY K.
női- és férfi divatraktára
Csik-Szereda.

Pirker-féle Glace-kesztyű.

Férfi kalapok, ingek és nyakkendők.

Sirkoszoru, ércz- és fakoporsó raktár. Temetkezési rendezés.

Sz. 5861—1897.

3—3

Hirdetmény.

A csikszeredai kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy a székely vasutak céljaira Csik-Szereda város határában kisajátított ingatlanok kártalanítása iránti ügyében a folyó évi július hó 20-án 4491. polg. sz. a. kelt végzéssel elrendelt és hivatalos akadály miatt elnapolt tárgyalás megtartása végett újabb határnapul folyó évi október 29-ik napjának d. e. 9 óráját a kir. törvényszékhez azon hozzáadással tüzte ki, hogy akkorra kisajátító nevében dr. Bartsch Gusztáv jogképviselőt, a távollévők és ismeretlen tartózkodásuak, valamint az alhaltak hagyatékaik részére gondnokul kinevezett dr. Csiky József csikszeredai ügyvédet, továbbá az összes telekkönyvi érdekeltet, illetve azok törvényes képviselőit egyenként külön megidézte.

Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött bozandó érdemleges határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszék üléséből.

Csik-Szeredán, 1897. szeptember 21-én.

Gyárfás László, elnök. Wettenstein Mór. jegyző.

Sz. 1262/397.

3—3

Hirdetmény.

Gyergyó-Tekerőpatak község előljárósága közhírré teszi, hogy Gy.-Tekerőpatak község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Tóth sarka” nevű erdőrészben az alábbi méretű tisztán kereskedelmi fenyőfa a nagyméltóságú m. kir. földművelési miniszterum 1273—97/I. számú engedélye folytán el fog árvereztetni.

Árverés alá kerül a fent nevezett erdőrészben a gyergyó-szentmiklósi m. kir. erdőrendezésőség által bemért és megbecsült tisztán kereskedelmi fenyőtöke és pedig:

36 czmeterig 40 czméterig 1353 drb,
40 czmeterig 70 czméterig 6196 drb,
70 czmeterig felfelé 1034 drb,

összesen 8583 drb közép átmérőjű tökefa, a melynek fatömege 19291 m³ tesz ki, becsértéke a 19291 m³ fatömegnek a 70 kr, vagyis összesen 13,500 frt.

Egyidejűleg árverés alá bocsátatik az ezen erdőrészben található 36 czmeter átmérőn alóli építésre alkalmas fenyőfa, a mely a fenti fatömegnek 20%-át teszi és becsértéke m³ enként 40 kr, összesen 1500 forint és így az összes becs, mint kikiáltási ár 15 000 frtban állapittatik meg, a mely összegnek 10%-a bánatpénz gyanánt teendő le.

Az árverés 1897. évi november hó 4-én d. u. 2 órakor fog Gyergyó-Tekerőpatak község hivatalos házában megtartatni és pedig a szóbeli árverés kizárásával zárt ajánlati versenytárgyalás mellett.

Az árverési feltételek a község hivatalos házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyergyó-Tekerőpatakon, 1897. szept. 26-án.

Sylvester Albert, k. jegyző. Főrika János, k. bíró.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynökök, kik törvény szerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Confidentia” czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest V., Fürdő-utca 4. szám intézendők.

3—3

Háromszék és Csikmegye területén tisztességes személyek állandó foglalkozást nyernek megfelelő fizetéssel és magas

jutalékkal mint egy keresett szükségleti cikkek elárúsítói.

Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához címzendők „R. 65” alatt.

3—3

Zalatnai kénkovand ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya gyára

általánosan elismert jó minőségű nagy termést fokozó hatással bíró

m ű t r á g y a

gyártmányaiból Csik-Szeredában Kertész István urnál állandó raktárt nyitott, melyből Csikmegye t. gazda közönsége a műtrágyát kisebb mennyiségekben is jutányos áron szerezheti be.

Közelebbi felvilágosítással a raktárvezetőség szívesen szolgál.

6—12

Védjegy.

5—12

F E R E N C Z- pálinka

(Sósbornesz)

VÉRTES gyógsz.-féle

használatban a leghatásosabb. 1 üveg 1 és 2 korona.

FŐRAKTÁR: Gy.-Szentmiklós és vidékére: Vákár-fivéreknél.

Azonkívül kapható:

Csik-Szeredában: Gözsy Árpád gyógytárában és Nagy Gyula kereskedésében. Székely-Udvarhely: Bodrogi A., ifj. Derzsy Antal, Fáruczky K. K., Gál János, Gergely János és Máthé János kereskedőknél. Sz.-Keresztúron: Jaeger J. gyógytárában és Lengyel László kereskedésében, valamint közvetlen

Vértesszékes Lajos Sas-gyógytárában Lugoson.

I. magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magyar kir. osztálysorsjáték 50.000 nyereményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint

1.000.000 korona egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1 „	600,000
1 „	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
1 „	25,000
7 „	20,000
3 „	15,000
31 „	10,000
67 „	5,000
3 „	3,000
432 „	2,000
763 „	1,000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40

50000 nyeremény és jutalom 13.160,000 kor. összegben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000 eredeti sorsjegyből és pénnyereményből

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szembe, mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt egy egész eredeti sorsjegy
3 „ „ fél „ „
1.50 „ „ negyed „ „
0.75 „ „ nyolcad „ „

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzással mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelységünkben elárúsítjuk vagy utánvétellel, vagy az összeg postautalványi beutalásával ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kiérdemelt sorsolási jegyzéket.

Rendelvényeket f. év október hó 28-ig fogadjunk el

Török A. és Társa.

a magy. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárúsítói.

B U D A P E S T, Váci-körút 4./P. szám.

K Ö H Ö G É S,

rekedtség és elnyájkásodás ellen a legjobb hatású szer a RÉTHY-féle

pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. — Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr,

5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Réthy Béla
gyógyszerész